

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 581: Bắt Buộc Phải Lìa Tướng Phân Biệt Nhân Ngã V.V..., Khiến Cho Tâm Một Niệm Không Sanh, An Trụ Bất Động

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 050)

Chuyển ngữ: Tịch Minh



【Bắt buộc phải lìa tướng phân biệt nhân ngã v.v..., khiến cho tâm một niệm không sanh, an trụ bất động.】

Chúng ta trước tiên xem câu này. Đây là cương lĩnh quan trọng nhất của Bát Nhã, không gì khác hơn là dạy chúng ta lìa tướng. Lìa tướng phần trước đã giảng rất nhiều, phần sau vẫn sẽ còn giảng. Vì sao trong kinh điển từ đầu đến cuối lại giảng nhiều lần đến thế? Kỳ thực mà nói, có giảng nhiều lần hơn nữa cũng không tính là nhiều. Vì sao vậy? Vì chúng ta chưa làm được. Tham, sân, si không cần phải giảng, không giảng thì ngày ngày chúng ta vẫn cứ phạm vào, chẳng có phút giây nào là không phạm. Vì sao vậy? Tập khí quá sâu dày, có thể nói không khởi tâm động niệm thì thôi, hễ khởi tâm động niệm thì luôn không lìa khỏi tham, sân, si. Đây chính là tập khí phiền não, từ vô thủy kiếp đến nay chúng ta đã nuôi thành thói quen. Còn trí tuệ Bát Nhã đối với chúng ta mà nói thì vô cùng xa lạ, thế nên Phật không ngừng giảng, giảng suốt hai mươi hai năm, hy vọng có thể chuyển hóa tập khí phiền não tham, sân, si của chúng ta lại, mục đích là ở chỗ này. Dụng tâm giáo hóa chúng sanh của chư Phật, Bồ Tát cũng nằm ở chỗ này, là để cho chúng ta không ngừng được huân tập.

Lìa tướng là lìa cái tướng chấp trước, phân biệt, vướng mắc ở trong tâm; cái tướng này nếu như không lìa, thì trí tuệ Bát Nhã của chúng ta sẽ không thể hiện hành, không thể khởi dụng. Có lẽ sẽ có người hỏi: “Nếu bảo tôi đối với tất cả pháp đều không phân biệt, đều không chấp trước, vậy thì tôi làm sao có thể xử lý công việc được nữa? Tôi nếu muốn làm tốt sự việc, thì đương nhiên phải thường xuyên để sự việc đó ở trong lòng, việc đó mới có thể làm tốt được chứ”. Cách nói này, tôi nghĩ mọi người nghe xong đều gật đầu: “Không sai, ông ấy nói rất đúng”; nhưng Phật, Bồ Tát nghe xong thì lại lắc đầu: “Ông ấy nói không

đúng”. Ông ấy quả thực từ sáng đến tối cứ để sự việc đó ở trong lòng, thế sự việc của ông ấy đã làm tốt chưa? Chưa làm tốt. Từ sáng đến tối để ở trong lòng, không làm tốt; lại còn không biết phải làm sao? Để ở trong lòng rồi suốt ngày khởi vọng tưởng, nghĩ xem phải làm thế nào? Vọng tưởng thì làm sao có thể làm tốt công việc được? Chúng ta nghe lời Phật dạy, dường như lời Phật nói không hợp logic, lời Phật nói không hợp nhân tình, thế là đối với lời Phật dạy không dám tin tưởng, không dám tiếp nhận, không dám phụng hành, vậy thì Phật đối với họ cũng đành hết cách. Chúng ta nhất định phải thâm tín Phật pháp, Phật dạy chúng ta buông xuống tất cả, để cho tâm thanh tịnh của chúng ta hiện tiền. Phần trước kinh văn đã nói: “Tín tâm thanh tịnh, tắc sanh thật tướng” (*Niềm tin thanh tịnh, liền sanh thật tướng*) — thật tướng Bát Nhã. Tâm địa thanh tịnh, bạn liền có trí tuệ chân thật, trí tuệ chân thật rất dễ làm việc. Bất luận là việc gì, sự việc có khó khăn đến đâu, có phức tạp đến mấy, vị ấy vừa tiếp xúc là thấu suốt toàn bộ, xử lý một cách rành rẽ trật tự, đầu vào đây, sự việc đó liền được giải quyết thành công.

Có thể thấy, người thực sự làm việc lớn lao, không có gì khác, tâm phải thanh tịnh, đó mới là người thực sự làm việc lớn lao. Sự việc lớn nhất của thế xuất thế gian chính là liễu sanh tử, siêu việt tam giới; đây là việc lớn, thế gian còn có việc lớn nào lớn hơn việc này nữa không? Không còn nữa. Sự việc này phải dùng tâm thanh tịnh để làm, bởi vì tâm thanh tịnh sanh trí tuệ chân thật. Việc lớn như vậy đều có thể làm được, huống hồ là những việc nhỏ nhất thế gian này. Một số việc rất khó khăn, rất khó giải quyết mà người thế gian chúng ta nhìn thấy, dưới con mắt của Phật, Bồ Tát thì quả thực chỉ là chuyện lông gà vỏ tỏi, chẳng tính là việc khó gì, quan trọng là phải có trí tuệ. Trí tuệ tuyệt đối không phải sanh ra từ trong phân biệt, vọng tưởng; do đây có thể biết, phân biệt, vọng tưởng, âu lo, vướng mắc không thể giải quyết vấn đề, không thể làm nên việc. Người học kinh giáo phải chú ý đến điều này: vọng tưởng, phân biệt, chấp trước thì không thể nhập môn, không thể hiểu được nghĩa chân thật của Phật. Làm thế nào để giải được nghĩa chân thật của Phật? Tâm địa thanh tịnh, một mảy may không vướng mắc, một trần không nhiễm, vậy là được rồi! Đây mới có thể giải được nghĩa chân thật của Như Lai.

Cho nên trí tuệ Bát Nhã, một giờ một khắc cũng không thể lìa. Câu nói này rốt cuộc là có ý nghĩa gì, làm thế nào mới có thể làm được “không thể xa lìa dù chỉ trong khoảnh khắc”? Nếu như trong tâm chúng ta khởi lên một niệm vọng tưởng, có một niệm phân biệt chấp trước, bạn liền rời xa trí tuệ Bát Nhã, trí tuệ

Bát Nhã liền không còn nữa; nếu như trong tâm một niệm không sanh, thanh tịnh, bạn cũng rời xa trí tuệ Bát Nhã rồi. Quý vị nghe đến câu nói này thì thấy khó làm rồi: “Tôi trong tâm có niệm thì không có trí tuệ Bát Nhã, vô niệm cũng không có trí tuệ Bát Nhã, vậy phải làm sao?” Có niệm là vọng tưởng, không phải là trí tuệ Bát Nhã; vô niệm là vô minh, cũng không phải là trí tuệ Bát Nhã. Tu trí tuệ Bát Nhã quả thật rất khó. Phật ở phần trước đã nhiều lần chỉ dạy chúng ta: “Ứng sanh vô sở trụ tâm, bất trụ sắc thanh hương vị xúc pháp, nhi hành bố thí” (*Nên sanh tâm không có chỗ trụ, không trụ vào sắc thanh hương vị xúc pháp mà hành bố thí*), đây chính là Bát Nhã, như vậy liền không là Bát Nhã rồi. Việc này nói ra thì dễ, nhưng làm thì thật là khó!

Trong tất cả mọi pháp môn, duy chỉ có pháp môn niệm Phật là phương tiện. Phương tiện thế nào? Trong tâm không có bất kỳ ý niệm nào cả, chỉ có một câu A Di Đà Phật này, như vậy là được rồi, bạn xem, liền tương ứng với Bát Nhã. Không trụ vọng tưởng, không trụ vô minh; trong tâm không có một tạp niệm nào, không hoài nghi, không xen tạp, đây chính là không có một tạp niệm nào, đây là “vô trụ”; trong mỗi niệm đều giữ một câu A Di Đà Phật này, đây là “sanh tâm”. Sanh tâm, nên không trụ vô minh; không có tạp niệm, nên không trụ vọng tưởng; vọng tưởng và vô minh hai bên đều không trụ, đây gọi là trí tuệ Bát Nhã. Phải niệm niệm tương tục, vậy thì không là Bát Nhã. Phương pháp này đã rõ ràng rành mạch rồi, người người đều có thể tu, người người đều tu được.